

Bemanding

Unionsbestyrelsen har lagt en del af puslespillet med at få fordelt mandskabet i menigheder og afdelinger for den nuværende periode. De sidste brikker forventes på plads i september.

08

Sommerens lejre

Læs om, hvad der er sket denne sommer. Der har både været børnelejr og spejderlejr på Himmerlandsgården samt IMPACT på Bornholm. Læs om de 7 have, at dele Gud med andre, og at stå sammen.

14

KEHAP

Læs om, hvilke initiativer Kehapfonden har støttet, og bliv inspireret til også at søge i din menighed. Lehnart Falk beretter, at der endnu er mange penge tilgængelige til brug i missionsøjemed, der venter på din menigheds ansøgning.

18

Adventnyt

Nr. 4 · august 2016

TEMA: GUDS FORSYN

Side 20

Hvad er GUDS

Mine forældre var for nylig ude for at se på ny bil. De har overvejet at skifte bil et stykke tid. På den ene side har de ikke rigtig brug for en ny bil, da de er oppe i årene, og en ny bil vil måske overleve dem selv! Deres gamle bil var sådan set stadig udmærket. Men på den anden side stod den foran et større serviceeftersyn. Forhandleren, en god sælger, foreslog dem, at de hellere skulle investere i en ny bil frem for at bruge penge på service af den gamle. De følte sig fristede, men var ikke overbeviste. Deres beslutningspendul svingede frem og tilbage.

Tekst: Tom de Bruin / Foto: thinkstockphotos.com

Da mine forældre var ude at prøvekøre den nye bil, var min mor straks helt vild med den. Det er altid hende, der kører. Min far, der altid er passager, syntes det var lettere at komme ind og ud af den nye bil med hans gamle hofter. Pendulet svingede mod at købe den nye bil. Men da de kom ud på motorvejen, lagde de mærke til, at bilen ikke havde fartpilot. Min mor ville virkelig gerne have fartpilot. Pendulet svingede nu i modsat retning.

Selv om det virkede til at være et godt tilbud, de havde fået, viste det sig at være en meget svær beslutning at tage. Mine forældre er troende og var ikke klar til at tage denne beslutning uden at rådføre sig hos Gud, så de standsede bilen og bad.

Min mor bad Gud om et tegn. Hun ønskede klarhed i livet. Hun blev enig

med Herren om følgende: Hvis sælgeren tilbød dem fartpiloten gratis, ville de købe bilen. Hvis sælgeren ikke ville være med til det, var det et tegn fra Gud om, at de ikke skulle købe ny bil.

Da de kom tilbage til forhandleren, spurgte sælgeren, hvad de syntes om bilen. Min far forklarede, at en fartpilot virkelig var et tungtvejende punkt, og hvis bilen havde det, så ville de købe den. Sælgeren lyttede og sagde: 'Lad mig se, hvad jeg kan gøre ...' Efter nogle øjeblikke kom han tilbage med de gode nyheder. For at gøre en lang historie kort, så købte mine forældre den nye bil.

For et par uger siden fortalte min mor historien til mig og en anden præst, der arbejder i den Trans-Europæiske Division. Vores reaktioner var direkte modsætninger. Min første tanke var: 'Det

er ikke sådan bøn virker!' Men præsten diskede op med en lignende historie, fra da han købte ny bil – en bil, der aldrig har givet ham problemer!

Det fik mig til at tænke. Hvordan virker det egentlig? Gud har magten i verden, men hvordan? Arbejdede Gud gennem sælgeren, fordi mine forældres nye bil var en del af Guds plan? Eller var sælgeren bare smart og regnede ud, at salget var mere værd end hans merudgift til fartpiloten? Eller var det måske begge?

SVÆRT EMNE

Forsyn er det teologiske begreb, som mine forældres historie falder ind under. Det er ideen om, at Gud uophørligt er med i den verden, han har skabt, og tilrettelægger begivenheder og frie valg for sine skabninger, og alt styres frem mod

VIL JEG?

hans fastsatte mål. Med andre ord er det den teologiske forståelse, at uanset hvad, så har Gud kontrollen.

Dette udsagn er uden tvivl sandt, men også udtalt kompliceret. Ofte bliver der lagt alt for stor vægt på bare en vinkel af 'forsyn', hvilket medfører en skævvridning af denne teologi. Der er mindst syv yderligheder, når der tales om forsyn, som på hver sin måde begrænser forsynet.

DEISMEN argumenterer for, at Gud skabte verden, men at alt går sin gang uden Guds indblanden.

INDETERMINISMEN argumenterer for, at begivenheder i vores verden overhovedet ikke er underlagt Guds kontrol.

Det modsatte er **DETERMINISME**, som borttager menneskers frie vilje, fordi alt er forudbestemt.

Læren, der siger, at **ALT ER TILFÆLDIGHED**, argumenterer for, at alle begivenheder er vilkårlige, hvormod læren, der siger, at det er **SKÆBNEN**, der bestemmer den måde, som alting sker på, ikke altid er til det bedste.

DUALISMEN sidestiller en anden kraft på linie med Gud, hvor begge kæmper om kontrollen af begivenheder.

Endelig har vi **PANTEISMEN**, som opfatter Gud som en del af verdensaltet, og at han derfor ikke styrer den.

Et væld af variationer, som alle synes at ende i teologiske blindgyder. Som vi ser, så er forsyn i teologisk henseende et vanskeligt emne. Som i mange andre teologiske spørgsmål, findes det bedste svar i midten af ekstremerne.

TILBAGE TIL BILEN

Lad os for et øjeblik vende tilbage til mine forældres nye bil. Det første spørgsmål, vi må stille, er, hvorvidt mine forældres nye bil en del af Guds plan? Bedrøveligvis er det et spørgsmål, vi simpelthen ikke kan give et definitivt svar på. Herrens veje er uden for menneskelige fatteevne. Tydeligvis tror

mine forældre, at bilkøbet er en del af Guds plan, og de oplevede beviset, hvormod en skeptiker som jeg kunne se andre muligheder.

Dette fører os til det største problem, vi kan have med forsyn. Om mine forældres bil brød sammen ugen efter, måtte vi spørge: 'Vil Gud have, de skulle købe en nye bil, der ville gå i stykker?' Var det så Guds plan? Lad os se det i et større perspektiv: Hvad med naturkatastrofer, og hvad med sygdom? Hvad med hungersnød? Er de en del af Guds plan? Selv om Gud ikke gør os syge, forhindrer han os ikke i at blive syge, og dermed tillader han os at blive syge. Dette er ofte kerne-diskussionen, når forsyn er på bordet. Hvordan kan Gud tillade disse forfærdelige ting at sker.

DÅRLIGE TING SKER

Personligt står vi med de samme problemer. Hvis nogen står uden et job, vil de ofte bede – nogle gange i måneder – om et nyt job. Hvis de får det, er det Guds forsyn, og de priser Herren for at tage sig af dem. Kirken vil sige, at Gud åbnede et vindue og gav muligheden. Men hvis en anden i kirken den samme uge mistede sit job, hvad siger vi så til

dem? Lukkede Gud et vindue og fjernede en mulighed?

Nogle gange forsøger vi at finde det gode i det onde. Ofte hører vi nogen sige, at 'når Gud lukker en dør, åbner han et vindue'.

Så ved at tillade at noget ondt sker, gør Gud det onde, der sker, mindre mærkbart. Han skaber noget godt sideløbende med det onde. Ofte argumenterer vi oven i købet for, at udfordringen med det onde førte noget godt med sig, fordi disse gudgivne udfordringer gav os mulighed for at vokse menneskeligt. Stående midt i disse udfordringer er der nogen, der kan finde mening i det, og andre gange gør det tingene værre.

En anden måde at håndtere det onde, der sker os, er, at vi tillægger årsagen til de onde ting det onde i verden. Enten ved direkte at sige, at 'Satan fik mig fyret!' eller indirekte, 'dårlige ting er konsekvensen af at leve i en falden verden'. For ikke at sætte Satan på højde med Gud, som er den fare, der er i dualismen, må vi udvikle en indviklet teologi for at kunne forstå, hvorfor Gud i almindelighed tillader det onde, og hvorfor Gud tillader bestemte dårlige ting at ske. Være som det er, at skyde skylden på Satan er en mulighed: Gud giver muligheder, og nogle gange forhindrer Satan dem.

På samme tid må vi være opmærksomme på naturlige konsekvenser. Når du vælger at løbe en risiko, kan det medføre alvorlige konsekvenser. Hopper du ud fra en bro, pådrager du dig formentlig

en skade. Men det var hverken Gud eller Satan, der påførte dig en skade. At blive skadet er en naturlig konsekvens af at falde fra en højde. Slutteligt kan vi sige, at Gud er ansvarlig for naturens orden og love, men han kan ikke gøres ansvarlig for de naturlige konsekvenser af vores valg.

DEN FRIE VILJE

Tilbage til mine forældres bil igen, så lad os igen for argumentets skyld antage, at Gud har en plan, der indebærer en ny bil. Gud gav mine forældre den mulighed, at de kunne få en god bil med fartpilot. Hvordan virker det rent faktisk? Gud vidste, hvilket tegn mine forældre behøvede for at kunne træffe den beslutning, der ville være bedst for dem, så han gav dem det tegn. For at give dem tegnet, måtte han arbejde gennem en ikke-kristen, som måske betød, at han led et økonomisk tab. Hvis Gud er i kontrol, er det ikke svært at forestille sig, at han ville kunne arbejde både gennem kristne såvel som ikke-kristne. Men hvad med den frie vilje?

Hvad om sælgeren ikke ville sætte en fartpilot i bilen? Var det Gud, der tvang ham til det? Havde Gud tilrettelagt en række begivenheder, der gjorde ham føjelig og åben for idéen? Valgte sælgeren af egen fri vilje at følge Guds anvisninger – selvom han ikke troede på Gud eksistens? Og mine forældre? De valgte af egen frie vilje at lade Gud vælge gennem et tegn. Da tegnet indfandt sig, fulgte de Guds anvisninger. Har de stadig en fri vilje? Hvem er ansvarlig for deres valg? Mine forældre gjorde bare det, Gud viste dem, de skulle gøre, så de er ikke moralsk ansvarlige for deres valg – eller er de?

Disse spørgsmål viser, hvorfor det er vigtigt at holde sig på midtbanen. Hvis Gud bestemmer hvert eneste valg, så findes den frie vilje ikke længere. Det betyder, at mennesker ikke er ansvarlige for de valg, de træffer, fordi de i så fald kun ville kunne vælge det, Gud allerede har forudbestemt. Hvis Gud ikke bestemmer vores valg, så er livet fuldstændig tilfældigt, og Gud er slet ikke i kontrol. Guds forsyn må forblive i midten. Det er hverken en tilfældig upersonlig skæbne og

heller ikke en på forhånd enkeltstående kreeret begivenhed. Mennesker har friheden til at vælge – også selv om det går imod Guds plan – og naturlige processer sker uden behovet for Guds indblanding.

ÆGTE FORSYN

Så hvor kan vi finde det ægte forsyn? Guds kraft i vores liv, mærker vi ikke ud fra, hvordan han regerer verden, men hvordan han nådefuldt appellerer til hver eneste af os. Det er her, bønner kommer ind. Gud er villig til og ligefrem ønsker i sin ultimative nåde og kærlighed at indgå i en dialog med sin skabning. Gud kan og er villig til at svare sine skabninger på måder, der viser hans kærlighed til hele skaberværket.

Kan vi ændre Guds holdninger? Det er svært at sige. Men det vi kan sige er, at i bønnens dialog kan vi opleve Guds svar. Gud ønsker, at vi skal tale til ham, og Gud ønsker, at vi skal opleve, at vores bønner bliver besvaret.

Gud ved, hvad vi vil bede om, før vi spørger ham, og Gud har magten til at opfylde vores ønsker uden vi spørger. Alligevel ligger vigtigheden i vores forhold til Gud.

Så måske vidste Gud, hvad der var bedst for mine forældre. Måske vidste Gud, at den bestemte nye bil ville være en velsignelse for dem. Måske vidste Gud, at de havde brug for et tegn og gav dem det. Måske ønskede Gud at demonstrere, at han har magten til at besvare bøn. Guds veje kan være svære at tyde, men hans indflydelse kan vi se. Mine forældre føler sig virkelig velsignede af, at Gud hjalp dem med deres beslutning. Mine forældre føler sig nærmere Gud efter at have oplevet dette tegn. Mine forældre er lykkelige for, at de hver dag kan køre i en bil Gud gav dem. Og det er meget bestemt af forsynet. ♦♦

TOM DE BRUIN

Tom de Bruin er underviser i nytestamentlige fag på Newbold College i England.